

До спеціалізованої вченої ради
ДФ 70.895.068 у Хмельницькому
університеті управління та права
імені Леоніда Юзькова

РЕЦЕНЗІЯ

кандидатки юридичних наук, доцентки

СОЛОДКОЇ Ірини Володимирівни на дисертацію

ШТОЙКА Олександра Ігоровича на тему «Адміністративно-правові засади регулювання пільгового кредитування індивідуального житлового будівництва на селі в Україні», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право

Актуальність теми дисертаційного дослідження. У контексті реалізації державної політики регіонального розвитку, в тому числі щодо збалансованого соціально-економічного зростання територій, одним із пріоритетних напрямів постає забезпечення належного житлового рівня населення, що проживає у сільській місцевості. Сьогодні сільські території України характеризуються значними соціальними диспропорціями, інфраструктурною нерозвиненістю та відтоком працездатного населення, що зумовлює потребу в дієвих адміністративно-правових механізмах підтримки села, зокрема через доступ до житла.

Пільгове кредитування індивідуального житлового будівництва є важливим інструментом соціального захисту та стимулювання сільського населення до укорінення на місцях, особливо молоді, фахівців аграрної сфери, внутрішньо переміщених осіб та учасників бойових дій. Однак існуюча система правового регулювання цієї сфери має низку суттєвих недоліків: недосконалість нормативно-правової бази, відсутність узгодженості між суб'єктами владних повноважень, нечіткість процедур прийняття та реалізації відповідних рішень. Наведене створює перешкоди для ефективного функціонування програм пільгового кредитування та знижує результативність.

Особливої актуальності проблема набуває в умовах відновлення України після масштабної збройної агресії російської федерації, коли питання відбудови сільських територій, збереження демографічного потенціалу та створення гідних умов життя для мешканців села є не лише соціальним, а й стратегічним завданням держави. Формування цілісного адміністративно-правового механізму, що забезпечить належне функціонування системи пільгового кредитування індивідуального житлового будівництва, є необхідною передумовою сталого розвитку сільських регіонів.

Враховуючи викладене, дослідження адміністративно-правових засад регулювання пільгового кредитування індивідуального житлового будівництва на селі в Україні є вкрай актуальним й має як важливе теоретичне значення для розвитку науки адміністративного права, так і вагоме практичне значення для вдосконалення правозастосовної діяльності органів публічної влади.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків, рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх новизна.

Розроблені автором та викладені у дисертаційному дослідженні наукові положення, висновки та рекомендації мають високий рівень обґрунтованості. Дисертантом опрацьовано та проаналізовано значну кількість наукових джерел як вітчизняних, так й зарубіжних науковців, якісно проаналізовано нормативно-правове забезпечення.

У дисертаційному дослідженні обґрунтовано мету, яка логічно впливає з об'єкта та предмета наукового аналізу. Метою є визначення адміністративно-правових засад пільгового кредитування індивідуального житлового будівництва в сільській місцевості України, що реалізується шляхом комплексного вивчення наукових джерел, аналізу чинного законодавства та практики його застосування, з подальшим формулюванням пропозицій щодо вдосконалення нормативно-правового регулювання у зазначеній сфері.

Для досягнення поставленої мети автором вирішено низку важливих завдань. Дисертантом проведено теоретико-правовий аналіз підходів до забезпечення житлом мешканців села, окреслено роль пільгового кредитування у системі адміністративно-правового регулювання, досліджено зміст відповідних правовідносин, охарактеризовано специфіку договору пільгового кредитування як елемента адміністративної процедури. На основі цього запропоновано конкретні напрями вдосконалення законодавства та вироблено практичні рекомендації щодо подолання існуючих проблем.

Об'єкт і предмет дослідження відповідають обраній спеціальності, що забезпечує цілісність та логічну завершеність наукового аналізу, а також дозволяє всебічно дослідити окреслену проблему в межах адміністративно-правової науки.

Особливої уваги заслуговує наукова новизна дисертаційної роботи. Вперше в національній адміністративно-правовій науці здійснено комплексне дослідження пільгового кредитування індивідуального житлового будівництва на селі як правового інституту. Автором ґрунтовно обґрунтовано можливість кваліфікації договору пільгового кредитування як адміністративного договору про надання адміністративної послуги, що має вагоме теоретичне і практичне значення. Такий підхід аргументується участю у правовідносинах суб'єкта владних повноважень, публічно-правовим характером мети договору, мінімальною диспозитивністю сторін та домінуванням норм адміністративного права при регулюванні таких відносин із можливістю субсидіарного застосування норм цивільного права.

Практична цінність результатів підтверджується не лише можливістю їх використання в освітньому процесі та подальших наукових дослідженнях, а й успішним впровадженням у діяльність органів публічної влади. Зокрема, результати дисертації впроваджено в роботу Асоціації «Фондів підтримки житлового будівництва» (Акт від 02.05.2025 №1-А/2025) та Хмельницької обласної військової адміністрації (Акт від 05.05.2025 №0505/25), що свідчить про їхню актуальність і прикладну значущість.

У дисертації висновки та пропозиції сформульовано аргументовано, логічно й системно. Вони відображають результати проведеного дослідження, є оригінальними та відповідають сучасному стану правової науки й практики. Узагальнення дисертанта щодо удосконалення системи правового забезпечення житлових потреб сільського населення України ґрунтуються на ретельному аналізі джерельної бази та демонструють високий рівень наукової підготовки здобувача.

Повнота викладу положень дисертації в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації. Основні положення та результати дисертації висвітлено у 7 наукових публікаціях, зокрема: 3 статтях, з яких 3 – опубліковано в наукових фахових виданнях України, а також у 4 тезах наукових доповідей – у збірниках матеріалів всеукраїнських і міжнародних науково-практичних конференцій. Наведене відповідає вимогам, передбаченим постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12 січня 2022 року № 44.

Автором у наукових публікаціях у повній мірі розкрито основний зміст дисертації та обґрунтовано отримані наукові результати відповідно до мети статті (поставленого завдання) та висновків.

Оцінка відсутності / наявності порушення академічної доброчесності. У дисертації здобувач, звертаючись до ідей, думок, напрацювань інших науковців, здійснює посилання на відповідні джерела. Порушень академічної доброчесності у тексті дисертації рецензентом не виявлено.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації. Водночас поряд з позитивною оцінкою роботи Штойка О.І., дисертація, як і будь-яке нове творче дослідження, містить окремі дискусійні положення, які потребують додаткової аргументації чи роз'яснення дисертантом та є можливими для врахування при здійсненні подальших наукових досліджень з обраної тематики.

Так, у п. 4 наукової новизни автор зазначає, що у дисертації доведено, що договір пільгового кредитування індивідуального будівництва в сільській місцевості за своєю природою є адміністративним договором про надання адміністративної послуги з огляду на те, що:

- однією стороною договору є суб'єкт реалізації владних повноважень;
- договором опосередковується реалізація публічного інтересу;
- сторони володіють мінімальною диспозитивністю при визначенні умов договору;
- договірні відносини сторін регулюються адміністративним правом, але норми цивільного права мають субсидіарне застосування.

Вважаємо, що твердження про те, що договірні відносини сторін регулюються адміністративним правом, але норми цивільного права мають

субсидіарне застосовування, не може вважатись підставою для визначення правової природи відносин, а є наслідком відповідної галузевої кваліфікації.

У п. 6 наукової новизни автором вдосконалено висновок, що особливістю будови адміністративної процедури пільгового кредитування житлового будівництва в сільській місцевості є акцент не тільки на стадії прийняття рішення, але і на стадії виконання, з огляду на те, що без реального виконання адміністративного акту, що передбачає укладення договору пільгового кредитування та перерахунку за ним грошових коштів, уся адміністративна процедура втрачає своє змістовне призначення. В той же час, виникає невизначеність щодо розуміння використаного терміну «акцент», який потребує подальшого уточнення.

Разом із тим, наведені зауваження не знижують високого рівня представленої роботи. Зміст роботи, перелік наукових публікацій доводить наукову зрілість, володіння здобувачем методикою дослідницької роботи, умінням узагальнювати досягнуте в науці і на основі досягнутого самостійно формувати гіпотези, положення, висновки, які мають концептуальний характер та є основою для подальших наукових пошуків у цьому напрямку.

Обґрунтованість наукових положень дисертації та достовірність одержаних результатів підтверджена теоретичною та методологічною базою дослідження, критичним аналізом та узагальненням праць вітчизняних та зарубіжних вчених, комплексним аналізом національного законодавства.

Висновки дисертації містять головні наукові результати, отримані дисертантом особисто, синтезують накопичену у змісті інформацію відповідно до сформульованих у вступі загальної мети і конкретних завдань.

Загальний висновок. Дисертаційне дослідження **ШТОЙКА Олександра Ігоровича** на тему «Адміністративно-правові засади регулювання пільгового кредитування індивідуального житлового будівництва на селі в Україні» відповідає вимогам, встановленим Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261, пунктам 6, 7, 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, є завершеною самостійною науково-дослідною роботою, в якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності вирішують наукове завдання, що має істотне значення для науки конституційного права, а його автор – **ШТОЙКА Олександра Ігоровича** – заслуговує на присудження йому ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право.

Рецензентка:

доцентка кафедри конституційного,

**адміністративного та фінансового права
Хмельницького університету управління та права
імені Леоніда Юзькова,
кандидатка юридичних наук,
доцентка**

Ірина СОЛОДКА